

የልጆችን ችሎታዎች መለኪያ- በወላጆች የሚሞላ መጠይቅ

ልጅዎ በሁለት ዓመቱ/ቷ ያለው/ያላት ጤና እና እድገት

በዚህ ቅፅ ስለልጅዎ እንዲነግሩን የተወሰኑ ጥያቄዎችን እንጠይቅዎታለን። ይህም መረጃ ልጅዎ በሁለት ዓመቱ/ቷ እንዴት እያደገ/እያደገች እንደሆነ ለማወቅ ይጠቅማል። ስለዚህ እባክዎ ሁሉንም ጥያቄዎች በትክክል ይመልሱልን። ጥያቄዎችን ለመሙላት ማንኛውንም እገዛ ከፈለጉ ወይም ስለጥያቄዎች ማብራሪያ ካስፈለግዎት እባክዎ ዶክተሩን ለመጠየቅ እንዳያመነቱ።

የህፃኑ/ኗ ስም:

የህፃኑ/ኗ የትውልድ ቀን:

መጠይቁ የተሞላበት ቀን:

የልጅዎ ጨዋታ ሁኔታ

እንደ ወላጅ ልጅዎ ምን ማድረግ ስለሚችለውና ስለማይችለው ጥሩ ሀሳብ ይኖርዎታል። ከዚህ በታች በርካታ ተግባራት በጥያቄ መልክ ተዘርዝረዋል። ልብ ይበሉ፤ እነዚህ ጥያቄዎች የሚሞሉት ከ18 ወር እስከ አራት ዓመት ለሆናቸው ልጆች ነው። አንዳንዶቹ ተግባራት ለልጅዎ ቀላል አንዳንዶቹ ደግሞ ከባድ ሊሆኑ ይችላሉ። አእባክዎ፣ ከተዘረዘሩት ተግባራት ልጅዎ የሚያደርገው መሆን አለመሆኑን ያመለክቱን። ይህም ማለት ልጅዎ የሚያደርገው ተግባር ወይም ተመሳሳይ እንቅስቃሴ ካለው “አዎ” በሚለው ሳጥን ውስጥ ምልክት ያድርጉ። የማድረግ የማይችለው መሆኑን ካወቁ ደግሞ “አይደለም” በሚለው ሳጥን ውስጥ ምልክት ያድርጉ። ማድረግ የሚችለው ወይም የማይችለው መሆኑን እርግጠኛ ካልሆኑ “አላውቀውም” በሚለው ሳጥን ውስጥ ምልክት ያድርጉ። እባክዎ ሁሉንም ጥያቄዎች ይመልሱ።

ተ/ቁ	ጥያቄዎች	አዎ	አይደለም	አላውቀውም
1	ልጅዎ እርስዎ የሚያደርጉትን ደግሞ ያደርጋል? ለምሳሌ አሻንጉሊት ማቀፍ (ሞክረውት የማያውቁ ከሆነ አሻንጉሊት አቅፈው ያሳዩና ለልጅዎ እቀፋት ብለው ይስጡት)	☐	☐	☐
2	የልጅዎ እያየ መጫወቻውን ቢደብቁበት መጫወቻውን ፈልጎ ያገኛል? (መጫወቻውን በትንሽ ጨርቅ ይሸፍኑና ልጅዎ ፈልጎ ያገኘው አንደሆነ ይሞክሩት)	☐	☐	☐
3	ልጅዎ እንደ አራት ጎን ወይም እንደ እንስሳ ስዕል ያሉ የሚገጣጠሙ ነገሮች በትክክለኛ ቦታቸው ማስገባት ይችላል?	☐	☐	☐
4	አንዳንድ መጫወቻዎች የተለያዩ ቅርፅ ለምሳሌ ክብ፣ ሦስት ጎን እና ኮከብ ያላቸው በርካታ ቀዳዳዎች ወይም ክፍት ቦታዎች አሏቸው። ልጅዎ ቅርፆቹን በትክክለኛ ክፍት ቦታዎች ማስቀመጥ ይችላል?	☐	☐	☐

5	ልጅዎ ሁለት ትናንሽ መጫወቻዎችን እርስ በርስ መደራረብ ይችላል?	☐	☐	☐
6	ልጅዎ የሚገባጠሙ መጫወቻዎችን ወይም ተመሳሳይ ነገርን በራሱ መገባጠም ይችላል?	☐	☐	☐
7	ልጅዎ አስር ወይም ከዚያ በላይ የሆኑ ተገባጣሚዎችን መገባጠም ይችላል?	☐	☐	☐
8	ልጅዎ የእርሳስ፣ እስክብራቶ ወይም ከሰል ተጠቅሞ በወረቀት ላይ ምልክት ማድረግ ይችላል?	☐	☐	☐
9	ልጅዎ ቀጥተኛ መስመር በወረቀት ላይ መሳል ይችላል?	☐	☐	☐
10	ልጅዎ የመፅሃፍ ገጾችን አንድ በአንድ ይገልጣል ወይም ለመግለጥ ይሞክራል?	☐	☐	☐
11	ልጅዎ አንዱን ቁስ እንደ ሌላ ቁስ አድርጎ ይጫወታል? (ለምሳሌ፦ ቁራጭ እንጨትን እንደ መኪና ወይም እንደ ስልክ አድርጎ መጫወት)	☐	☐	☐
12	ልጅዎ ራሱ ችሎ ሦስት ትናንሽ ቁርጥራጭ እንጨቶችን ወይም መጫወቻዎችን አንዱን በሌላው ላይ ደራርቦ ማስቀመጥ ይችላል?	☐	☐	☐
13	ልጅዎ ነገሮችን መስሎ በማድረግ ይጫወታል? ለምሳሌ፦ ፈረስ እንደሚጋልብ ወይም ሻይ እንደሚያፈላ መምሰል?"	☐	☐	☐
14	ልጅዎ የመኪና መጫወቻዎችን መሬት ላይ መግፋት ይችላል?	☐	☐	☐
15	ልጅዎ መፅሐፍ ውስጥ ያሉ ስዕሎችን በፍላጎት ይመለከታል?	☐	☐	☐
16	ልጅዎ መፅሐፍ ውስጥ ያሉ ስዕሎችን ይጠቁማል?	☐	☐	☐
17	ልጅዎ እርስዎ የሚያደርጓቸውን ነገሮች ለማድረግ ይሞክራል? ለምሳሌ፦ በማንኪያ ማማሰል	☐	☐	☐
18	ልጅዎ ራሱ ችሎ ሰባት ትናንሽ ቁርጥራጭ			

	እንጨቶችን ወይም መጫወቻዎችን አንዱን በሌላው ላይ ደራርቦ ማስቀመጥ ይችላል?	☐	☐	☐
19	መብራቱ የተ ነው? አባትህ የት ነው? አሻንጉሊትህ የት ነው? ብለው ሲጠይቁት ልጅዎን ሰዎች ወይም እቃዎች ያሉበትን ቦታ በጣቱ ጠቁሞ ያሳያል?	☐	☐	☐
20	ልጅዎ ሁለት አሻንጉሊቶች አብረው እንደሚጫወቱ፣ እርስ በርሳቸው እንደሚያወሩ ወይም አንደኛው ሌላኛውን ምግብ እንደሚመግብ አድርጎ አስመስሎ ይጫወታል?	☐	☐	☐
21	ልጅዎ እንደ እናት፣ እንደ አባት፣ እንደ ፖሊስ ወይም ነርስ በማስመሰል ከሌላ ልጅ ጋር ይጫወታሉ?	☐	☐	☐
22	ልጅዎ ተራን ጠብቆ መጫወት በሚጠይቁ ጨዋታዎች ላይ ከሌላ ልጅ ጋር ይጫወታል?	☐	☐	☐
23	ልጅዎ የተመለከተውን ድርጊት ወዲያውኑ መልሶ የማስመሰል ሁኔታ ያሳያል?	☐	☐	☐
24	ልጅዎ አንድ ነገር (ለምሳሌ፡ አሻንጉሊት) ከሌላ ክፍል እንዲያመጣ ሲነግሩት ራሱን ችሎ ይዞ መምጣት ይችላል?	☐	☐	☐
25	ልጅዎ አንዳንድ ዕቃዎች የት መቀመጥ እንዳለባቸው ያውቃል? ለምሳሌ አሻንጉሊቶቹ የሚቀመጡት ሳጥን ውስጥ መሆኑን?	☐	☐	☐
26	ልጅዎ ማንም ሳይነግረው የተገዛለትን ብስኩት ወይም ዳቦ ቀንሶ ለበኋላው ያስቀምጣል?	☐	☐	☐
27	ልጅዎ ጨዋታ ከመጀመሩ በፊት ሦስት ወይም ከዚያ በላይ መጫወቻዎችን አንድ ላይ ሲሰበስብ አይተው ያውቃል?	☐	☐	☐
28	ልጅዎ በራሱ የተለያዩ ነገሮችን (መጫወቻዎችን) በተመሳሳይነታቸው በቡድን ከፋፍሎ ሲያስቀምጥ አይተው ያውቃል?	☐	☐	☐
29	ልጅዎ የሚፈልገው ነገር የማይደርስበት ክፍታ ላይ ከሆነ የሚቆምበት ወንበር ወይም ሳጥን ፈልጎ ያመጣል?	☐	☐	☐
30	ልጅዎ ስልክ በሚጠቀምበት ወይም በሚጫወትበት ጊዜ፣ በጆሮ ማዳመጫው ሳይሆን መናገሪያው (ማይክራፎኑ) በኩል ያወራል?	☐	☐	☐
31	ልጅዎ በኩባያ/በብርጭቆ በሚጠጣበት ጊዜ እንዳይፈስበት ይጠነቀቃል?	☐	☐	☐

32	ልጅዎ የበሩን እጅታ ለማዞር፣ የቁልፍ መክፈቻዎችን ለመጠምዘዝ ወይም የማሰር/የጀሪካን ክዳኖችን ለመክፈትና ለመዝጋት ይሞክራል?	☐	☐	☐
33	ልጅዎ መስታዎት ሲመለከት ራሱ እንደሆነ ይገነዘባል?	☐	☐	☐
34	ልጅዎ ለአንድ ነገር ፍላጎት ያለው መሆኑን በአመልካች ጣቱ ጠቁሞ ያሳያል?	☐	☐	☐

ልጅዎ ምን መናገር እንደሚችል

ልጆች ከሚናገሩት በላይ ብዙ ቃላትን ይረዳሉ። በዚህ ጥናት ላይ የሚፈለገው ልጅዎ የሚናገራቸውን ቃላት ብቻ ነው። በመሆኑም ልጅዎ ሲናገራቸው የሰሟቸውን ሁሉንም ቃላት በፊት ለፊት በተቀመጡት ሳጥኖች ውስጥ ምልክት ያድርጉ። ልጅዎ የቃላትን አጠራር ቀይሮ በናገር እንኳ ለምሳሌ፣ ስጋ ለማለት 'ሽጋ' ወይም ፈረስ ለማለት 'ፈየስ' ቢል — ምልክት ያድርጉበት። ልብ ይበሉ፣ እነዚህ ቃላት ለናሙና የተመረጡ ናቸው እንጂ፣ ልጅዎ ከነዚህ ዝርዝር ውስጥ የሌሉ ብዙ ቃላትን ሊያውቅ ይችላል።

☐ ባባ	☐ ክሬም ብስኩት	☐ አልጋ	☐ መሸከም	☐ መጨረሻ
☐ ሚያው	☐ ጭማቂ	☐ አልጋ ክፍል	☐ ማሳደድ	☐ ጥቃቅን
☐ አህ	☐ ስጋ	☐ ሶፋ	☐ ማፍሰስ	☐ እርጥብ
☐ ኧረ ውይ	☐ ወተት	☐ ማብሰያ	☐ መጨረስ	☐ በኋላ
☐ ሁፍ ሁፍ	☐ አተር	☐ መወጣጫ	☐ ተስማሚ	☐ ቀን
☐ ድብ	☐ ባርኔጣ	☐ ባንዲራ	☐ ማቀፍ/መተቃቀፍ	☐ ዛሬ ማታ
☐ ወፍ	☐ የአንገት ሀብል	☐ ዝናብ	☐ ማዳመጥ	☐ የእኛ
☐ ድመት	☐ ጫማ	☐ ኮከብ	☐ መውደድ	☐ እነሱ
☐ ውሻ	☐ ካልስ	☐ መወዛወዝ	☐ ማስመሰል	☐ ይህ
☐ ዳክዬ	☐ አገጭ	☐ ትምህርት ቤት	☐ ማልቀስ	☐ ለእኛ

☐ ፈረስ	☐ ጆሮ	☐ ሰማይ	☐ ማነቃነቅ	☐ የት
☐ አውሮፕላን	☐ እጅ	☐ የእንስሳት ፓርክ	☐ መቅመስ	☐ ከጎን
☐ ጀልባ	☐ እግር	☐ ባደኛ	☐ ረጋ ያለ	☐ ከታች
☐ መኪና	☐ ትራስ	☐ እናቴ	☐ ማሰብ	☐ ከስር
☐ ኳስ	☐ ማበጠሪያ	☐ ሰው	☐ ምኞት	☐ ሁሉም
☐ መፅሐፍ	☐ አምሯል	☐ ቻው	☐ ሁሉም አለፈ	☐ ብዙ
☐ ጨዋታ	☐ ሳህን	☐ ሄሎ	☐ ቀዝቃዛ	☐ መቻል
☐ ሳንዱች	☐ ቆሻሻ	☐ አይደለም	☐ ፈጣን	☐ ያስፈልገኛል
☐ አሳ	☐ ትሪ	☐ መግዛት	☐ ደስተኛ	☐ ነበር
☐ ወጥ	☐ ፎጣ	☐ አመሰግናለሁ	☐ ሞቃት	☐ እንደሆነ

ልጅዎ ቃላትን እንዴት እንደሚጠቀም

ልጅዎ ሊናገራቸው ሚችላቸውን ቃላት እንዴት እንደሚጠቀምባቸው ማወቅ እንፈልጋለን። ስለዚህ ልጅዎ እነዚህን ቃላት የሚጠቀምባቸው መሆኑን ለመግለፅ ለእያንዳንዱ “ብዙ ጊዜ”፣ “አንዳንዴ” ወይም “ምንም የለም” ከሚሉት ምርጫዎች አንዱ ሳጥን ላይ ምልክት ያድርጉ። ልብ ይበሉ፡ እነዚህ ጥያቄዎች እስከ 4 ዓመት ዕድሜ ላላቸው ልጆች የተዘጋጁ ናቸው። በእርስዎ ልጅ ዕድሜ ላይ ያሉ ብዙ ልጆች ከዚህ በታች ያሉትን አንዳንድ ቃላት ወይም ዓረፍተ ነገሮች ላይናገሩ ይችላሉ።

ተ/ቁ	ጥያቄዎች	አብዛኛውን ጊዜ	አልፎ አልፎ	ምንም የለም
1	ልጅዎ አሁን ስለሌሉ ሰዎች ወይም ስላለፉ ክስተቶች ያወራል? ለምሳሌ፡ ባለፈው ሳምንት የመብረቃ ዝግጅት ስላየ ቆይቶ “ዘፋኝ”፣ “ተወዛዋገዬ” ወይም “ማሲንቆ” ሊል ይችላል።	☐	☐	☐
2	ልጅዎ ወደፊት ስለሚፈጠር ነገር ያወራል? ለምሳሌ ለጉዞ ከቤት ከመውጣታችሁ በፊት ባባ “መኪና” ማለት፣ ወይም ወደ መዝናኛ ቦታ እየሄዳችሁ እያለ “ማዘያ” ማለት	☐	☐	☐
3	ልጅዎ በአካባቢው ስለሌሉ ነገሮች ያወራል? ለምሳሌ ከቤት ውስጥ የጠፋን መጫወቻ መጠየቅ ወይም አብሮ የሌለን ሰው መፈለግ	☐	☐	☐
4	ልጅዎ በክፍሉ ውስጥ የሌለን ነገር እንዲያመጣልዎት ሲጠይቁት ይረዳል? ለምሳሌ፡ “ውሻው የት አለ?” ሲሉት የውሻ አሻንጉሊት መጫወቻውን ለማምጣት ወደ መኝታ ክፍል ይሄዳል?	☐	☐	☐
5	ልጅዎ የአንድ ነገር ባለቤት ማን እንደሆነ ያውቃል? ለምሳሌ የእናቱን ጫማ ጠቁሞ “እማዬ” ሊል ይችላል	☐	☐	☐
6	ልጅዎ ቃላትን አገጣጥሞ መናገር ጀምሯል? ለምሳሌ፡ “ባባ ሄደ” ወይም “ውሻ ነክለ” እንደሚለው አይነት ማለት ነው	☐	☐	☐

ከላይ ለጥያቄ ቁጥር 6 “አልፎ አልፎ” ወይም “ብዙ ጊዜ” ብለው ከመለሱ፤ እባክዎ በሚቀጥለው ገፅ ያሉትን ሁሉንም ጥያቄዎች ይመልሱ።

በተራ ቁጥሮች ስር በ'ሀ' እና 'ለ' ያሉ ጥንድ ዓረፍተ ነገሮች ምንም እንኳን ልጆቻቸው ያንን በትክክል ባይናገረውም፣ በአሁኑ ጊዜ ልጆቻቸው ከሚናገርበት ሁኔታ ጋር ይበልጥ የሚመሳሰለውን ያክብቡ። ልጆቻቸው ከተሰጡት ሁለት ምሳሌዎች የበለጠ የተወሳሰቡ ዓረፍተ ነገሮችን የሚናገር ከሆነ፣ 'ለ' ያክብቡ።

7	(በአሁኑ ጊዜ እየተከናወነ ስላለው ነገር ማውራት)	8	(ስለተከናወነ ነገር ማውራት)	9	
ሀ	ግንብ እሰራለሁ	ሀ	አባይ አንሳኝ	ሀ	ያ የእኔ መኪና
ለ	ግንብ እየሰራሁ ነው	ለ	አባይ አንሳኝ	ለ	ያ የእኔ መኪና ነው
10		11		12	
ሀ	ቤቢ አለቀሰ	ሀ	ወሻ ከዚያ	ሀ	ቡና ትኩስ
ለ	ቤቢ እያለቀሰ ነው	ለ	ከዚያ ጋር ወሻ አለ	ለ	ያ ቡና ትኩስ
13		14		15	
ሀ	እኔ አልሰራውም	ሀ	ተረቶችን እወዳለሁ	ሀ	እማ ብስኩት
ለ	እኔ መስራት አልችልም	ለ	ተረቶችን ማንበብ እወዳለሁ	ለ	ብስኩት ለእማማ
16		17		18	
ሀ	መፅሐፍ አታንብብ	ሀ	ቤቢ መብላት ፈለገ	ሀ	እየኝ
ለ	ያንን መጽሐፍ እንድታነብ አልፈልግም	ለ	ቤቢ መብላት ይፈልጋል	ለ	ስደንስ እየኝ

ለጊዜዎ በጣም አመሰግናለሁ።